

ZDRAVÍ VE SVĚTĚ PRÁCE:

Podpora zdraví na pracovišti jako nástroj pro zlepšování a prodloužení pracovního života

Evropa čelí velké výzvě z důvodů globalizace a demografických změn. Proto zástupci ministerstev, odborných organizací a sociálních partnerů z členských států EU a dalších evropských zemí formulovali a dohodli se na řadě doporučení jako základních materiálech pro neformální ministerská setkání během finského předsednictví EU.

Sociální změny v Evropě vyústily ve snižující se počet pracovních sil a v nevýhodný poměr sociálně závislých. Proto jsou zapotřebí lepší pracovní podmínky a delší zaměstnanost. Prodloužení pracovní kariéry ranějším nástupem na trh práce, dobré zdraví v pracovních letech a pozdější odchod do důchodu jsou předpoklady pro zvýšení míry zaměstnanosti všech pokolení.

Práce a růst národního hospodářství spolu se sociální soudržností společnosti velice ovlivňují zdraví celé populace a nezaměstnanost je jedním z hlavních rizikových faktorů pro zdraví. Pracovní podmínky a technologie se neustále mění, čímž vznikají nové hrozby a větší nároky na pracovní schopnost. Navíc, jelikož je silná spojitost mezi prací a obecným zdravím pracující populace, pracoviště nabízí důležité místo pro působení veřejného zdravotnictví.

Finský ústav pracovního lékařství pod auspicemi finského Ministerstva sociálních věcí a zdravotnictví, a ve spolupráci s Evropskou sítí podpory zdraví na pracovišti (ENWHP) zorganizovali projekt s cílem vytvořit

doporučení pro zdraví ve světě práce. Projekt byl finančně podpořen z programu veřejného zdravotnictví Evropské unie, finským Ministerstvem sociálních věcí a zdravotnictví, a finskou nadací pracovního prostředí.

Cílem těchto doporučení je podpořit tzv. Lisabonskou strategii pomocí prodloužení pracovního života. To vyžaduje zlepšení kvality práce, zlepšení a udržení zdraví, životní pohody a pracovní schopnosti všech pracujících, podpora zaměstnanosti a úspěch v podnicích.

Doporučení

1. Zdraví pracujících na všech úrovních:

- Je nutné brát v úvahu, integrovat a vytvářet mezioborovou spolupráci mezi přístupy na všech úrovních, které ovlivňují zdraví pracujících. Koordinace by se měla odehrávat jak na úrovni EU, tak na úrovních národních, stanovující jasné cíle, priority a odpovědnosti.

- Relevantní oblasti této politiky zahrnují: zdraví a bezpečnost při práci prostřednictvím podporující a preventivní kultury práce; veřejné zdravotnictví; vyváženost pracovního a osobního života; práce a zaměstnanost; sociální zabezpečení; sociální začlenění; přistěhovalectví; rovnost; finance; obchodní a spotřebitelské politiky; společenskou odpovědnost; školení a vzdělávání a celoživotní vzdělávání.

- Uskutečňování politiky na národní úrovni by mělo zahrnovat všechny účastníky sociálního dialogu. Navrhované akce by měly zahrnovat:

- multidisciplinární analýzu demografické struktury pracovních sil

- uskutečňování strategií vedením, a rozdělováním odpovědností a finančních zdrojů

- Strategie na národní úrovni by měly být založeny na:

- odvětvových i regionálních kolektivních a dobrovolných dohodách

- vytváření podnětů

- školení, vzdělávání a rozvoji

- Strategie by měly zahrnovat prvky nediskriminace, rovnosti pohlaví, udržitelnosti, a brát v úvahu znevýhodněné skupiny.

- Strategie by měly být monitorovány a vyhodnocovány.

2. Zdravý podnik

- Vlády, sociální partneři a podnikatelé by měli podporovat rozvoj zdravých podniků založených na sociálním dialogu a dobré praxi.

Toho lze dosáhnout:

- zvyšováním povědomí o bezpečnosti a zdraví při práci, podporou pracovní schopnosti motivováním ke zdravému životnímu stylu, využíváním principů primární prevence

- integrováním pracovní bezpečnosti a zdraví, podpory zdraví na pracovišti, age managementu do každodenní praxe

- zlepšením součinnosti mezi zaměstnavateli a zaměstnanci

- zlepšením spolupráce mezi podniky a multidisciplinárními poradenskými službami specialistů

Poskytováním pružných řešení zároveň se zajištěním zabezpečení

- Rozsah činnosti by měl být široký – pokrývající podniky v soukromém, veřejném i neformálním sektoru bez ohledu na velikost firmy, typ práce či zaměstnanecké uspořádání.

3. Dostupné služby pro každého

- Všechny vlády by měly podporovat zlepšování odpovídajících efektivních služeb, aby podpořily kvalitu pracovního života, zdraví všech pracovníků, a prodloužily jejich pracovní kariéru, a to:
  - podporováním přístupu ke službám pro všechna pracoviště/pracovníky a zaměstnavatele
  - povzbuzováním systematické součinnosti zahrnující všechny účastníky ze sféry služeb a z podnikové sféry
  - zajišťováním a uplatňováním minima pro požadavky na kvalitu služeb a jejich poskytovatele

4. Inovace pro lepší pracovní život

- Sociální inovace a předem připravené preventivní zásahy by měly být založena na důkazech. To vyžaduje sítě a základny inovativního výzkumu a vývoje. Ty nabízejí:
  - lepší příležitosti pro výměnu odborných znalostí a nejlepších praktik
  - převod znalostí do praxe
  - nové inovace ve školení a vzdělávání
- Dlouhodobá politická angažovanost, podpora a zdroje členských států a angažovanost evropských a mezinárodních organizací jsou nutné k udržení sítí a spolupráce pro podporu zdraví na pracovišti a prodloužení zaměstnanosti.

Finnish Institute of Occupational Health

4.7.2006

Zpracovala MUDr. Jarmila Vavřinová

1.9.2006